

Egy bátor és befogadó tanulási közeg megteremtése

KÉSZÍTETTE: élan interculturel

Címkék

Ez a foglalkozás a módszer 3 lépésének egyikére összpontosít, vagy egy érzékeny zónát érint?	A módszer lépése	NEM	Decentralizáció	A másik fél referenciakeretének feltérképezése	Negociáció
	Érzékeny zóna	IGEN	<i>Státusz</i>		

Rövid leírás

A foglalkozás célja olyan csoportszabályok létrehozása, amelyeket betartva a résztvevők egy biztonságos közegben érezhetik magukat, miközben szabadon megvitathatják a számukra fontos témákat és kérdéseket. A gyakorlat fő nehézsége abban rejlik, hogy olyan csoportszabályokban sikerüljön megállapodni, amelyek a lehető legszabadabb beszélgetést teszik lehetővé, miközben a kisebbségi csoportokhoz tartozó résztvevőket is védik. Hogy milyen csoportszabályokra van szükség, két dologtól függ: a téma érzékenységtől és a képzés hosszától. Érzékeny témával foglalkozó, de rövid képzés esetén azt javasoljuk, hogy állapodjatok meg néhány csoportszabályban, de nem kell nagyon hosszú időt rászánni.

Rövid információk

IDŐTARTAM	LÉTSZÁM	FACILITÁCIÓ SZINT	KOMFORT ZÓNA	FELHASZNÁLT ANYAGOK
15-20 perc	5-18 fő	középhaladó	kihívást jelentő	Flipchart tábla, írószer

Szükséges előkészületek

Amennyiben ezt a képzésre való jelentkezésnél le kellett írniuk, érdemes megnézni, hogy milyen elvárásokat fogalmaztak meg a résztvevők a tanulási közeggel kapcsolatosan.

Instrukciók lépésről-lépésre

1. lépés

Mondd el a résztvevőknek, hogy mielőtt elkezdődne a tréning, szükség van csoportszabályok felállítására, amelyek segítik a sikeres együttműködést. A szabályok célja, hogy egy olyan tartalmas és nyitott tanulási környezetet teremtsenek, amelyben mindenki komfortosan érzi magát – beleértve a kisebbségi csoportok tagjait is. Mivel a résztvevők között valószínűleg sokan találkoztak már a “safe space” (biztonságos tér) fogalmával, fontos elmondani, hogy az itt létrehozandó csoportszabályok nem feltétlenül azonosak a “safe space” szabályaival. A következő kérdések mentén kezdjétek a közös gondolkodást:

- Milyen csoportszabályokra van szükségünk?
- Mi a felelőssége a facilitátornak, illetve a résztvevőknek a csoportszabályok betart(at)ásában?

2. lépés

Kezdjétek az első kérdéssel. Egy flipchart papírra vagy táblára írd fel a javaslatokat, hogy mindenki láthassa. Miután mindenki elmondhatta a javaslatait, vegyétek sorra az elhangzott ötleteket, és állapítsátok meg, melyek szolgálják legjobban a nyitottság és a biztonságosság közötti egyensúlyt. Ha valamelyik javasolt szabály értelme nem világos a résztvevők számára, magyarázd el. Például felmerülhet, hogy “Miért jó elsőbbséget adni a kisebbségi csoportok tagjainak, amikor egy őket közvetlenül érintő témáról kell véleményt alkotni?”. Ha a résztvevők nem hozzák be maguktól, te felvetheted az alábbiakat:

- Titoktartás
- Öncenzúrázás: mikor érdemes szabadon kérdezni, és mikor alkalmazzunk öncenzúrát
- A hibázás lehetősége és következményei (mi történik, ha valaki olyasmit csinál, amit a csoport hibaként könyvel el?)
- Hogyan fejezzük ki egyet nem értésünket, és hogyan jelezzük, ha szerintünk valaki más megszólalása problematikus?
- Mit lehet kezdeni az érzelmi reakciókkal, miért fontosak, és hogyan tudjuk hasznukat venni?
- Szabad-e vagy sem kisebbségi csoportok tagjait arra kérni, hogy saját kisebbségi létükkel kapcsolatos tapasztalataikat megosszák a csoporttal? (Az egyértelmű, hogy ilyen esetben sem kötelező válaszolniuk, de szabad-e egyáltalán erre kérni őket?)

A szabályok, amelyekben a csoport közösen megállapodik, mindig az adott csoport és facilitátor igényeitől függ. Alább található a mi javaslataink, amiket érdemes az adott kontextushoz igazítani:

- Titoktartás: azt javasoljuk, hogy ami a foglalkozások során a résztvevők részéről elhangzik, ne hagyja el a csoportot. A facilitátor szavaira nem vonatkozik a titoktartás.
- Öncenzúrázás: azt javasoljuk, hogy a kérdéseket szabadon fel lehessen tenni, viszont megfogalmazásuknál vegyünk figyelembe, hogy milyen hatást válthatnak ki a többiekből.
- A hibázás lehetősége és következményei: azt javasoljuk, hogy legyen szabad mindenkinek hibázni, mert a hibázástól való félelem igen korlátozó tud lenni. Azért, hogy ez működhessen, ne is “büntessük” azokat, akik elkövetnek valamilyen hibát, hanem helyette figyeljük és vizsgáljuk meg az esetleges problémás helyzeteket.

- Mit lehet kezdeni az érzelmi reakciókkal, miért fontosak, és hogyan tudjuk hasznukat venni? Az érzelmi reakciókat érdemes jelzésekként értelmezni, amelyek rámutatnak az adott téma fontosságára. Ugyanakkor az érzelmi reakciókat ne kezeljük bizonyítékként arra vonatkozóan, hogy aki kiváltotta őket, rossz szándékkal vagy érzéketlenül tette ezt. Ezek a reakciók tulajdonképpen annak az embernek az érzékenységét mutatják, aki az érzéseket átéli. Ilyen helyzetekben az a közös feladatunk, hogy felfedezzük, hogyan tudjuk konstruktívan felhasználni ezt a tudást.
- Hogyan fejezzük ki egyet nem értésünket, és hogyan jelezzük, ha szerintünk valaki más megszólalása problematikus? Azt javasoljuk, hogy ilyen esetben tegyük szóvá meglátásunkat, mondjuk el, hogy miért érezzük problematikusnak az adott kijelentést, de közben kerüljük magának a megszólalónak a minősítését.
- Szabad-e vagy sem kisebbségi csoportok tagjait arra kérni, hogy saját kisebbségi létükkel kapcsolatos tapasztalataikat megosszák a csoporttal? (Az egyértelmű, hogy ilyen esetben sem kötelező válaszolniuk, de szabad-e egyáltalán erre kérni őket?) Ennek közös megegyezésen kell alapulnia.

3. lépés

Amikor megfogalmazódtak a csoportszabályok, kérdezd meg a résztvevőket, hogy mindenki tudja-e vállalni, hogy betartja őket. Módosítsatok a szabályokon, ha szükséges.

Miután mindenki beleegyezett a szabályok betartásába, térjete át a második kérdésre, amely azt rögzíti, hogy milyen felelőssége van a facilitátoroknak és a résztvevőknek a szabályok betart(at)ásában. Például megbeszélhetitek, hogy minden résztvevő a saját érzelmi reakcióiért felel, miközben az a facilitátor szerepe lesz, hogy megfelelő teret biztosítson az érzelmi reakciót kiváltó témák megbeszélésének, ha az az egész csoport számára tanulságos lehet.

4. lépés

Azzal zárd le a foglalkozást, hogy ettől a ponttól kezdve a megbeszélte csoportszabályok vannak érvényben. Ha viszont menet közben szükségessé válik a szabályok átalakítása vagy új szabályok bevezetése, erre is lesz lehetőség.

Tippek a facilitátorok számára

Sokféle bevett szokás létezik az interkulturális tréningek csoportszabályait illetően – ezekkel érdemes lehet megismerkedni. Javasoljuk a “Tackling Status Differences in MCE Trainings” című módszertani útmutató elolvasását.

Források

A foglalkozást Várhegyi Vera (élan interculturel) készítette.